

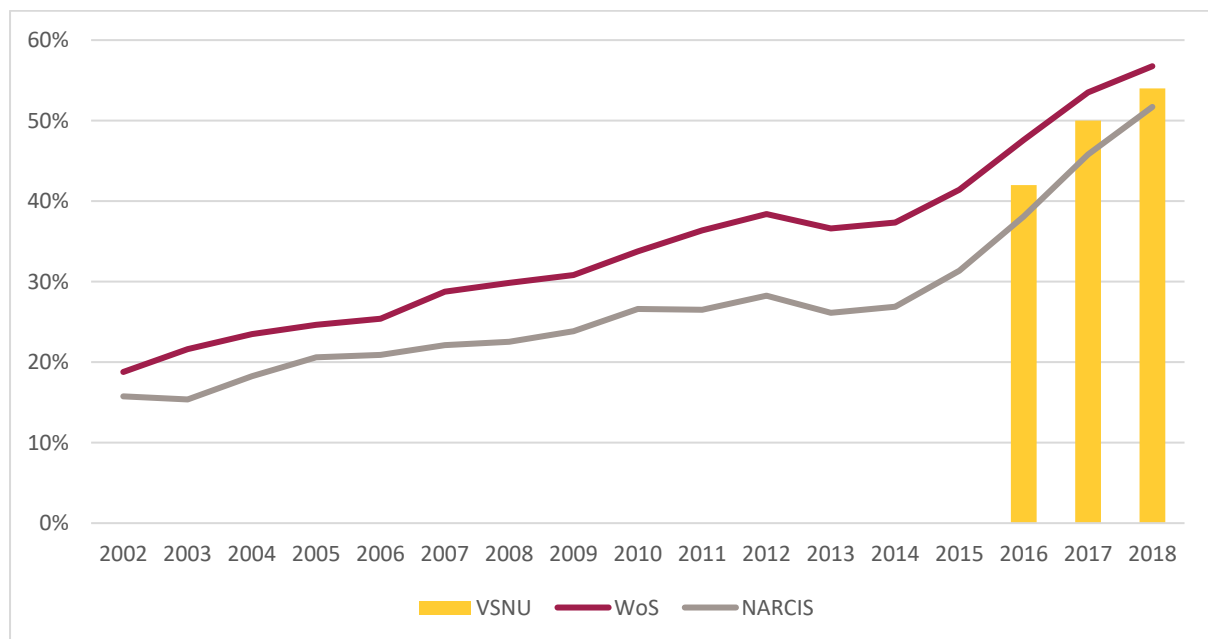
Vergelijking metingen open access in Nederland

Er zijn nog meer metingen van open access gedaan in Nederland, door de VSNU en DANS. Figuur 2 vergelijkt de meting van het Rathenau Instituut op basis van Web of Science (WoS) met een meting uit NARCIS en met de resultaten van de VSNU. Hoewel deze metingen gebruik maken van verschillende definities, zijn de uitkomsten vergelijkbaar met onze resultaten uit WoS. In de meting op basis van WoS zijn publicaties meegenomen van de universiteiten, de onderzoeksinstituten en de bedrijven. Meer uitleg over de methoden van de andere metingen vindt u onder de figuur.

Op basis van de eerste twee metingen van de VSNU steeg het totaalpercentage open access bij de Nederlandse universiteiten van 42% in 2016 naar 50% in 2017. In 2017 was 17% goud, 23% hybride en 10% groen open access. De VSNU geeft daarbij aan dat nog niet alle resultaten even valide en betrouwbaar zijn, omdat dit de eerste twee tellingen zijn. Er is daarom ook geen langere tijdreeks beschikbaar voor deze cijfers.

In de NARCIS-database van DANS, die zich baseert op data uit repositories en CRIS-systemen van de universiteiten waarin onderzoekers zelf aangeven of hun artikel closed, restricted of open is, is 39% van de publicaties uit 2016 en 45% uit 2017 open access beschikbaar. Hier gaat het niet alleen om de universiteiten, maar ook om publicaties van KNAW instituten, hogescholen en enkele andere instituten zoals TNO, RIVM en Naturalis.

Figuur 1. Aandeel publicaties van auteurs met een Nederlandse affiliatie dat open access is gepubliceerd, naar publicatiejaar.

Bron:

- Web of Science, Web of Knowledge - Clarivate, Science Citation Index Expanded, Social Sciences Citation Index, Arts & Humanities Citation Index, Conference Proceedings Citation Index-Science, Emerging Sources Citation Index, Index Chemicus, Conference Proceedings Citation Index-Social Sciences and Humanities, Current Chemical Reactions – geraadpleegd op 18 december 2019.
- DANS: NARCIS, geraadpleegd op 19 december 2019
- website VSNU en VSNU-bureau

Toelichting:

Bij NARCIS gaat het om het aandeel van artikelen, reviews en conference papers dat als 'open' staat geregistreerd. De artikelen zijn geanalyseerd op basis van publicatiejaar. Bij de VSNU gaat het om tellingen opgegeven door de universiteiten op basis van een [definitieraamwerk](#) voor het monitoren van open access. Het gaat om peer-reviewed artikelen die gratis en permanent beschikbaar zijn op de website van een uitgever of een betrouwbare database (repository). Omdat het om de eerste twee tellingen gaat, zullen nog niet alle resultaten even valide en betrouwbaar zijn. Publicaties worden soms pas jaren na publicatie open access gepubliceerd. Het aandeel publicaties dat open access geregistreerd staat kan daarom vooral voor de

laatste publicatiejaren na verloop van tijd nog veranderen. De cijfers in deze grafiek zijn daarom voorlopig. Dit geldt voor alle metingen van open access.

De gegevens over open access in NARCIS zijn gebaseerd op data uit repositories en de CRIS-systemen van universiteiten. Hierin zijn gegevens opgenomen van de universiteiten, maar ook van de KNAW-instituten, hogescholen en andere organisaties zoals TNO, RIVM, SCP en Naturalis. We hebben in NARCIS gekeken naar de status van artikelen, reviews, conference proceedings en conference papers – een selectie die zo nauw mogelijk aansluit bij die in WoS.

In de systemen waar NARCIS zich op baseert, geven onderzoekers geven zelf aan of de toegang tot hun publicaties open, restricted, embargoed of closed is. Het is onduidelijk wat de categorie 'restricted' precies inhoudt. In figuur 1 kunnen we zien dat de gegevens van NARCIS en WoS naar elkaar toe groeien. Een mogelijke verklaring hiervoor zou kunnen liggen in het feit dat het aantal publicaties dat geregistreerd is als 'restricted' daalde van 57% in 2002 tot 24% in 2017. In dezelfde periode steeg het aandeel 'open' met 29% en het aandeel 'closed' met 4%.

Een beperking van de open access cijfers op basis van NARCIS en VSNU data is dat de gegevens alleen voor Nederland beschikbaar zijn en daarmee niet internationaal vergelijkbaar.